

AŹCI (61) *cn i pt*

cn (57), *pt* (4).

ażci (60), **ażec** (1) *OpecŻyw.*

-ż- : -sz- (52 : 8).

a oraz e jasne.

Sł stp notuje, Cn, Linde brak.

I. Spójnik (57) :

1. Łączy wypowiedzenia współrzędne albo przyłącza zdanie nadrzędne do podrzędne (w apodozie) (52) :

a. *Wskazuje na stosunek łączny, dodatkowo uwydatniając bezpośrednie następstwo w czasie; a już, a zaraz* (26) : podźmy do Dánielá Proroká/ ážci tež y v niego tož naydźiemy. *CzechRozm* 179v; Ktory wywod iáko ieft dobry/ niechby žaczętá ľzkolne ľadźily weyźrzawľy w káp. 1. ľiftu Ianá ś. [...] ážci ľáčno obaczá Logikę X. K. iáka ieft. *CzechEp* 321.

Połączenia: »gdy(by) ... ažci« (18): Co gdyby ľie ták wyznawáło/ y ták temu wierzyło/ áľzciby rzecz cála byľá. *CzechRozm* 65; Iáko y Moyżefz z Zakonem ľwym potýć tež tylko trwał/ poki vrzędu ľwego nie wykonał. Ale gdy gi wykonał: ážci iuž tež vľtáľ. *CzechRozm* 191, 46v, 56, 99v, 106v, 161 (12); iáko bywá złoto niewypolerowane bez gláncu: á miedz y mośiádz polerowane y fárbowáne poľyľkániem ľwym oczy ludzkie zwodzác/ iednák gdy to oboie miedz ábo mośiádz ze złotem/ [...] do proby ľwey przydźie: ážci zaráz/ co złoto á co miedz/ [...] poznác bęďdzie. *CzechEp* 233, 18, 24, 77, 163, 235.

»gdzie(by) ... ažci« (2): Co gdyby ľie wprzod wľzyľtko z nimi mowilo y porządnie rozebráło: tožby dopiero zoľobná do Páná Iezufá przyľtápic/ [...] Ale gdzie ľie wprzod od Iezufá Páná pocźnie/ tego tám w głowách nie záľożywľy: áľzci ľie ná nim wnetže zgorľzá *CzechRozm* 70, 138.

»skoro ... ažci« (4): *CzechRozm* 89, 182; Ná ktore ľkorom ia záwołał/ ážci zaráz ľtánęły. *CzechEp* 272; *KoľakCath* A3.

b. *Wskazuje na stosunek przeciwstawny; ale, a tymczasem, a tu* (23) : A prawje naś nędźnych kmieczy Strzeżeś jako wľáľznjch dzieczy Ažcy ćłowiek ľnacź niebaczy Iako pan Bog nadnim raczy Dziwnie ľáľká okazowacz *RejKup* p4v; *HistLan* Fv; *RejZwierc* 63v; Bo co raz rzkomo dobrze wyznáia/ ážci zás tego ľie iáko zle wymowionego przá. *CzechRozm* 18v, 18v, 149, 180v, 190v, 202 (10); bo mowi iż to niepodobna byľá ľámemu ćłowieczeńľtwu czynić. Až ći zás fol. 69. 72. 217 y indźiey/ twierdźi to iż boľtwo nic nie ćierpiało. *CzechEp* 184, 178, 184, 185, 209, 213, 363; *ZawJeft*7; Stęka ľerce/ á oczom ľzy poyrzcć nie dáďzá/ Aľzci nowe ľámenty domnie ľię prowadzá. *KoľakCath* B2v; *RybWit* C2.

c. *Wprowadza wypowiedzenie stanowiące kres, rezultat tego, o czym była mowa poprzednio; aż oto, aż w końcu* (3) : byli tám ná iedney bieľiedzie támže ľie rozniemogľ/ tákžec ćháľraľ ćháľraľ ážci poľzedł *RejZwierc* 60; Ktoremu ná to ćžárt chytrze odpowiedźiał/ vpewniaiać go w tym že vmrzcć nie miał/ ážby pierwey w Ieruzálem mźycę ľwą odpráwił. Ažci ľobie kśiádz Papieź dobrze tuľzyć pocžáľ *CzechEp* 424, 207.

2. Wprowadza wypowiedzenie podrzędne (5) :

a. Okolicznikowe czasowe (1) : Warz konopne siemię wwodzie Aż ci dobrze miękkie będzie/
Potym wodę s niego odley *SienLek* 72.

b. Okolicznikowe czasowo-warunkowe (2) : Prosił iey by poczekała/ A iefzcze go nie vmarzáá.
Ażci teftáment vdziálam/ Com był komu winien oddam: A ták gdy to rozlzáfuię/ Tedyć się więc
nágotuię. *BierEz* S2v.

Połączenie: »nie ... ażci pierwej«: nie vczyni oćiec moy/ nic tak wielkie° ábo máłego/ áz ci mi
pierwey powie *Leop* 1.Reg 20/2.

c. Okolicznikowe skutku lub stopnia (2) : Ogládáy iakotz cirpię wielkie vdręczeniye/ ažetz oto iuz
mdleię *OpecŻyw* 100v, 124v.

II. Partykuła (4) :

1. Uwydatniająca (3) : Klátwá/ dziećinfka grozá. ciągnmy do obozá. Ażci niebogá kozá beká
pátrząc z wozá. *LeovPrzepSamb* b4v; A iżby im iefzcze tym więcej ćierpliwość w tym wřzytkim
zálećik: ażci im y fam ná łobie przykład pokázuie *CzechEp* 22, 232.

2. Deiktyczna, oto (1) : gdym fię wielomownemu głołowi/ ktory on rog mowił/ przypátrował:
vyřrzałám teř/ ażci oná beřtya byłá zábita *CzechEp* 376.

MB